

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ПРАВЕЦ ЗА 2025 г.

Планът е приет с решение на Общински съвет №

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за младежта е разработен на базата на Закона за младежта, Националната стратегия за младежта и годишни планове на организации и институции работещи в областта на младежките дейности. Настоящият план определя основните цели и приоритети за развитие в областта на младежките политики. Той се базира на потребностите на младите хора в общината и е в синхрон с приоритетите на европейската политика за младежта.

Планът се реализира в партньорство с всички заинтересовани страни на общинско ниво: Общински съвет на Община Правец, Общинска администрация, териториални структури на заинтересованите държавни органи, учебни заведения, културни институции, МКБПМН, бизнес организации и др.

Целевите групи, към които са насочени дейностите в Общинския план са: млади хора във възрастова граница 15-29 години без оглед на раса, етническа, национална, социална и културна принадлежност; сдружения - ЮЛНЦ, ученически парламенти и др

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ПРАВЕЦ

Едно от основните предизвикателства в реализирането на младежките политики е създаването на ангажираност и мотивация в младите хора да останат да се реализират както на територията на Община Правец, така и в България. Стремешът на младите към независимост и самореализация ни карат да бъдем отговорни в създаването на стабилен социален и икономически климат.

Разпределение по подвъзрастови групи и пол

	15 – 19г. Родени 2006-2010г.	20 – 24г. Родени 2001-2005г.	25 – 29г. Родени 1996-2000
Мъже	254	213	226
Жени	190	190	178
Общо	444	403	404

1. Демографска перспектива

Отново на преден план се наблюдава намаляващият брой на младежи от общината поради липсата на привлекателни за младите хора възможности за работа и професионално развитие, особено в малките населени места. Основната характеристика на младежката общност в Община Правец, както и предизвикателствата пред нея не са по-различни от тези на младежите в национален мащаб. Община Правец се характеризира с:

- Намалена раждаемост;
- Отрицателен естествен прираст;
- Ускорено застаряване на населението - увеличаване дела на хората в над трудоспособна възраст;
- Дефицит на квалифицирана работна сила;

- Миграция към големите градове в страната и в чужбина;
- Обезлюдяване на малките населени места.

Не може да се определи с точност броят на реално пребиваващите младежи. В професионалните гимназии учат много ученици от цялата страна, които след завършване напускат гр. Правец, продължат образованието си във ВУЗ или се връщат по родните си места. Но въпреки това, част от младите хора се реализират в местни фирми или в общински структури. Има и млади хора, които се установяват в Правец, поради благоприятните условия за живот и ежедневно пътуват до по-големите градове, където са намерили по-добра професионална реализация.

Разпределение на младите хора по населено място:

	2024			
	15 – 19г.	20 – 24г.	25 – 29г.	общо
Град	206	175	211	592
Села	240	226	193	659

Населеното място е основният фактор на диференциация за условията и качеството на живот на младите хора, включително достъпът до качествено образование, неформалното обучение, а особен акцент за младите е разнообразяването на ежедневието им.

В селата младите хора обикновено са от уязвими групи, с ниско образование и липса на квалификация. Малка част от тях намират временна работа в чужбина. Повечето попадат в групата на NEETs. Основните причини за неактивност са липсата на работни места, липсата на квалификация, умения, трудов опит и др. Момичетата не продължават образование, поради културни традиции, помагат в домакинството и създават рано семейства.

2. Образование, формално и неформално учене

За личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, както и за повишаване благосъстоянието на цялото общество е важно доброто образование.

Община Правец разполага с добре разгъната образователна мрежа, която гарантира равнопоставен достъп до образование, в т.ч. и много извънкласни дейности. На територията на общината функционират следните образователни институции:

- ПППЧЕ „Алеко Константинов“
- НПП по КТС
- 5 основни училища
- 4 детски градини

Образованието е основата за реализирането и намирането на работа на младите хора. Към настоящия момент е постигнат сравнително висок процент на обхванати ученици от образователната система, подлежащи на задължително обучение до 16 годишна възраст. Основен проблем обаче е невъзможността да се осъществява системен контрол и задържане в училищата на младите хора, представители на уязвими групи от населението. Ранното отпадане на учениците от образователната система, липсата на завършено основно или средно образование са основни фактори, в резултат на които се стига до младежко социално изключване. Проблемите в образователната система оказват пряко влияние върху избора на младежите за бъдещето им кариерно развитие и професионалната реализация в живота.

Възможностите за професионално развитие, достъп до качествено образование и участие в местното самоуправление са само част от приоритетите, които са в основата за успешната реализация на младежите.

3. Младежка заетост

Младите хора с квалификация лесно намират работа. Затруднения за включване на пазара на труда имат най-вече неквалифицираните младежи. Една от причините за включване в пазара на труда е липсата на практически и трудов опит по придобитата специалност, както и от факта, че малко работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Младите хора се чувстват демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящата им трудова и социална реализация. Младежи в трудоспособна възраст напускат общината, за да търсят реализация в по-големите градове и чужбина, а част от младите живеещи, на територията на общината са ученици.

Община Правец противодейства на нарастващата се младежка безработица, като пристъпва към мерки за подкрепа на създаване на работни места, чрез включване в програми и проекти за заетост. Проблем е, че програмите са с краткосрочен характер, а по-важно е в дългосрочен план да се създадат устойчиви работни места. Причините за младежка безработица могат да се обединят в няколко аспекта:

- дисбаланс между реалното търсене на пазара на труда и младежите с определено професионално направление;
- занижено равнище на професионална квалификация;
- слабо търсена или неточна професионална ориентация;
- липсата на трудов опит, който е основен фактор за всеки работодател при подбор на кадри;
- демотивация от предлаганото заплащане;
- малко на брой работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители;

Националната политика на заетостта предлага специални мерки за заетост на младежите, включващи:

- информация и услуги за професионално ориентиране и обучение;
- квалификация и преквалификация;

По данни на Бюро по труда – Правец към 31.12. 2024 г. броят на регистрираните безработни младежи от 18 до 29 годишна възраст е 43. Младите хора, възползвали се от програмите и схемите за заетост към Министерството на труда и социалната политика реализирани, чрез съдействието на Бюрото по труда са 14.

От изключителна важност за задържане на младите хора е създаването и запазването на добри условия за реализация в трудовата и социалната сфера. За подкрепа на младите хора и задържането им в общината, Общинския съвет гр. Правец прие Правила за условията и реда за отпускане на стипендии на студенти, обучаващи се в професионално направление „Здравни грижи“ от Община Правец, като осигурява финансово подпомагане на студенти в съответното направление.

На официалния сайт на Община Правец е обособен раздел „свободни работни позиции“ в които се публикуват всички свободни работни места, както в бюджетната сфера, така и по проекти.

4. Икономическа активност и предприемачество

Част от младежите между 15 и 29 години, жители на селата, ниско квалифицирани и безработни напускат Община Правец и търсят работа в чужбина. Друга част от младото население със средно или висше образование се насочват към по-големите градове, с цел

намиране на по-добри възможности за реализация с по-добро заплащане или се реализират в местни фирми и общински структури. Младите хора се нуждаят от по-голяма подкрепа както при стартирането, така и при развиването на самостоятелен бизнес, въпреки добрите практики и модели по проекти и програми, които ги насърчават. Предприемаческата култура сред младежите все още не е добре развита. Сред основните причини са липсата на стартов капитал, непознаване на бизнес средата, ясна и устойчива визия за развитие в краткосрочен план, икономическата криза и др.

5. Достъп до информация и услуги

Достъпът до информация е много важен фактор за развитието на всяка личност. Познаването на информационните технологии дава предимство на тези, които ги ползват, за осведомяване в областите, представляващи интерес. Информационни услуги за младежи предоставят Дирекция „Бюро по труда“, Дирекция „Социално подпомагане“, Общинска администрация, читалищата и библиотеките в населените места.

Община Правец има изградена добра културна инфраструктура – обществени библиотеки към всички читалища и един Исторически музей. Читалищните библиотеки осигуряват допълнително възможности за максимален достъп и обмен на информация, непрекъснат достъп до интернет и различни виртуални услуги за младите хора от малките населени места в общината. Градската библиотека се посещава от читатели с разностранни интереси и нужди. Те получават търсената информация и са обслужвани в различните отдели на библиотеката. Младите хора общуват повече в социалните мрежи и като че ли предпочитат посредствения чрез технологии контакт пред директния, „лице в лице“. Социалните мрежи са естествена за тях среда, в която създават контакти, търсят и споделят информация, общуват с приятели.

6. Социално включване на младите хора

Дирекция „Социално подпомагане“ провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето, рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на територията на Община Правец, в това число и младежи до 29 години. Социалните услуги са ключов фактор за ефективно социално включване и участие в живота на обществото на младите хора. Целта е ограничаването на социалната изолация, в която се намират младежите в неравностойно положение, предоставяне на грижа в среда, заместваща семейната и създаване на условия за цялостно обслужване и задоволяване на основните жизнени потребности през деня.

В град Правец работи ЦСИР, който предоставя услуги на нуждаещите се от Община Правец за работа с деца и младежи в неравностойно социално положение, деца и младежи в риск, с увреждания и други. По проекти се предоставят интегрирани социално-здравни услуги на млади семейства от рисковите общности.

7. Здравословен начин на живот

Основна предпоставка за здравословния начин на живот на младите хора е създаването на условия за физическо възпитание и спорт. В общината функционират спортни клубове, танцови състави, места за активно движение и др. В учебните и детските заведения на територията на общината има изградени здравни кабинети и обособени здравни кътове, където се обслужват деца и ученици от детските градини и училищата. Като цяло здравословното състояние на младежите в общината е добро. Някои аспекти предизвикват особена загриженост, а именно въпросите на храненето, физическата активност, сексуалното и психичното здраве.

На територията на общината има сформирани клубове по различните видове спорт, където младите хора имат възможност да спортуват активно при изявено желание от тяхна страна, според личните им предпочитания. Чрез различните спортни занимания те развиват ценни

физически и психически качества, осъществява се превенция на заболявания, както и превенция на противообществените прояви и престъпността. Общината разполага със много добра спортна база, детски площадки, както и фитнес уреди на открито, вело алея.

Основните приоритетни цели в Община Правец продължават да са :

- профилактика и ограничаване на основните рискови фактори, свързани с начина на живот;
- ограничаване разпространението и профилактика на хроничните неинфекциозни болести;
- ограничаване, намаляване и ликвидиране вредното въздействие на факторите на средата върху здравето;
- профилактика на инфекциозните заболявания с регионално и национално значение – туберкулоза, СПИН;
- ограничаване рисковите фактори, свързани с храненето, които могат да доведат до възникване на хранителен дефицит;

Основна цел на Община Правец е подобряване качеството на живот и на достъпа до здравни услуги и услуги за социално включване на млади хора, които са в частична или пълна невъзможност за самообслужване и са в риск от социална изолация, чрез което да се създадат условия и подкрепа за ефективно упражняване правото им на независим живот.

Младите хора и младежките политики, които се провеждат в община Правец са приоритетни области на въздействие на Общината. Насърчаването на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора и намаляване на броя отпадащи от училище са сред основните задачи, стоящи пред ръководството на общината. Активното участие на младите хора в решенията и действията на местно ниво е важен фактор за тяхната успешна социализация и реализация в икономиката на общината.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНА

- Законност,
- Откритост и достъпност,
- Отговорност и отчетност,
- Ефективност,
- Координация,
- Предвидимост,
- Обективност и безпристрастност,
- Непрекъснато усъвършенстване на качеството.
- Равен достъп за всички младежи
- Изграждане на мрежа от партньорства на местно, регионално и национално ниво с участието на всички заинтересовани страни
- Надграждане и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги.

IV. ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Осъществяването на плана ще доведе младежите до следните резултати:

- Да имат европейско самочувствие;
- Да са добри професионалисти;
- Да имат изградени социални и граждански умения;
- Да отстояват демократичните ценности и правата на човека;
- Да участват активно в обществените процеси и да са способни да вземат важни решения за себе си, общността и държавата;
- Да притежават необходимия капацитет и устойчивост за пълноценно

участие в планирането, изпълнението и мониторинга на политики за младежта.

Основните приоритети в Плана за младежта на община Правец за 2025г. са базирани на Националната стратегия на младежта 2021 – 2030г., които са:

- Приоритет 1: Насърчаване на неформалното обучение;
- Приоритет 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs);
- Приоритет 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора;
- Приоритет 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб;
- Приоритет 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност;
- Приоритет 6: Насърчаване на здравословен и природоопазващ начин на живот;
- Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите.

V. ДЕЙНОСТИ

1. Проучване мнението и нагласите на младежите
2. Разработване и разпространение на информационни материали
3. Предоставяне на актуална, систематизирана и достъпна информация
4. Организиране на общински информационни кампании
5. Насърчаване на самоорганизирането на младите хора
6. Насърчаване към образование и обучение
7. Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение и информация на младежите в малките населени места и селските райони
8. Насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и

диалог

9. Насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на своите служители

VI. ФИНАНСИРАНЕ

Финансовите средства за изпълнение на плана се осигуряват от училищните бюджети, годишния общински бюджет за 2025г., както и със средства от фондовете на ЕС и други проекти и програми.

VII. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Изключително важно за ефективното изпълнение на плана е координацията и оперативното взаимодействие между:

- Общинска администрация
- Дирекция “Социално подпомагане”
- Дирекция “Бюро по труда”
- Училища
- Читалища
- Регионално управление на образованието
- Областна администрация

- Други заинтересовани институции- младежки структури

VIII. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ

ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Мониторинг на текущото изпълнение на дейностите извършват отделите «Социална политика», «Образование» и «Култура».

Общинският план за младежта е разработен като отворен документ, който може да се актуализира, допълва и изменя.

IX. ПУБЛИЧНОСТ

Общинският план за младежта е стратегически документ за разработване на конкретни мерки за работа с младите хора, за тяхното развитие и реализация. Той ще бъде публикуван на страницата на Община Правец.